TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 2011/83/ES – 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktai – Pareiga pateikti informaciją sudarant kitas nei nuotolinės prekybos ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromas sutartis – Verslininko pareiga informuoti vartotoją apie pagrindines paslaugos savybes – Muitai – Verslininko pareiga informuoti vartotoją apie bendrą paslaugos kainą – Papildomos išlaidos – Vartotojui teiktinos informacijos turinys – Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencija (CMR) – 6 ir 11 straipsniai“

Byloje C-488/24

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2024 m. liepos 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo tą pačią dieną, pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

D. V.

prieš

MB „Kigas“,

dalyvaujant

Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis, teisėjai M. Condinanzi, N. Jääskinen, R. Frendo (pranešėja) ir A. Kornezov,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos K. Dieninio ir S. Grigonio,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos S. Šindelková, M. Smolek ir J. Vláčil,

* Proceso kalba: lietuvių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos I. Rubene ir A. Steiblytės,

susipažinęs su 2025 m. gruodžio 11 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011, p. 64), iš dalies pakeistos 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161 (OL L 328, 2019, p. 7) (toliau – Direktyva 2011/83), 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant vartotojo D. V. ir transporto bendrovės MB „Kigas“ ginčą dėl sąskaitos faktūros už tarptautinio krovinių vežimo keliais paslaugą, į kurią buvo įtraukta *Kigas* sumokėtus muitus atitinkanti suma, apmokėjimo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

3 Dėl Tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencijos, kuri buvo pasirašyta 1956 m. gegužės 19 d. Ženevoje ir iš dalies pakeista 1978 m. liepos 5 d. Ženevoje pasirašytu protokolu (toliau – CMR konvencija), buvo deramasi Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijoje. Prie CMR konvencijos prisijungė daugiau nei 50 šalių, įskaitant visas Europos Sąjungos valstybes nares.

4 CMR konvencijos 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Ši Konvencija taikoma kelių transporto priemonėmis vežamo krovinio už užmokestį sutarčiai, kai krovinio siuntėjas ir gavėjas yra skirtingų šalių teritorijose ir kai bent viena iš jų yra Konvencijos narė. Ši Konvencija taikoma nepriklausomai nuo sutartį pasirašančių šalių gyvenamosios vietos ir tautybės.

<...>

4. Ši Konvencija netaikoma:

<...>

c) būsto apstatymo vežimui persikraustant.

<...>

5 CMR konvencijos 4 straipsnyje numatyta:

„Krovinio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas yra važtaraštis. Važtaraščio nebuvimas, pametimas ar neteisingas užpildymas neturi įtakos nei sutarčiai, nei sutarties veikimui. Šiuo atveju taip pat taikomos šios Konvencijos nuostatos.“

6 CMR konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Važtaraštyje turi būti nurodyti tokie duomenys:

<...>

i) su vežimu susiję mokėjimai (mokestis už vežimą, papildomi mokėjimai, muitinės mokesčiai ir rinkliavos bei kiti mokėjimai, imami nuo sutarties surašymo iki krovinio pristatymo momento);

<...>“

7 CMR 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Iki krovinio perdavimo vežėjui siuntėjas privalo prie važtaraščio pridėti visus reikiamus dokumentus ir vežėjui suteikti visapusišką informaciją, reikalingą muitinės bei kitiems formalumams atlikti.

2. Vežėjas neprivalo tikrinti šių dokumentų ir informacijos teisingumo bei visapusiškumo. Siuntėjas atsako vežėjui už visus nuostolius, atsiradusius dėl to, kad šių dokumentų ir duomenų nebuvo arba jie buvo pateikti ne visi arba netikslūs, išskyrus atvejus, kai kaltas pats vežėjas.“

Sąjungos teisė

8 Direktyvos 2011/83 4, 5 ir 7 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(4) <...> Suderinti tam tikrus vartotojų nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytų sutarčių teisės aspektus yra būtina siekiant skatinti realią vartotojų vidaus rinką, kurioje būtų siekiama nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp aukšto vartotojų apsaugos lygio ir įmonių konkurencingumo <...>

(5) <…> visiškas vartotojų informacijos [informavimo] ir teisės atsisakyti sutarties suderinimas nuotolinės prekybos ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytose sutartyse padės pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir pagerinti įmonių ir vartotojų vidaus rinkos veikimą [vidaus rinkos veikimą įmonių ir vartotojų santykių požiūriu];

<...>

(7) visiškas kai kurių pagrindinių reglamentavimo aspektų suderinimas turėtų labai padidinti teisinį tikrumą vartotojams ir prekiautojams [verslininkams]. Tiek vartotojai, tiek prekiautojai [verslininkai] galėtų remtis viena reglamentavimo sistema, pagrįsta aiškiai apibrėžtomis teisinėmis sąvokomis, visoje Sąjungoje reglamentuojančiomis tam tikrus įmonių ir vartotojų sutarčių aspektus. Tokiu suderinimu būtų panaikintos dėl taisyklių

nenuoseklumo kylančios kliūtys ir užbaigtas šios srities vidaus rinkos kūrimas. Tas kliūtis galima panaikinti tik nustatant vienodas taisykles Sąjungos lygiu. Be to, visoje Sąjungoje būtų užtikrinamas aukštas bendras vartotojų apsaugos lygis“.

9 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Dalykas“ numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo suderinant tam tikrus valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų aspektus, susijusius su vartotojų ir prekiautojų [verslininkų] sudarytomis sutartimis.“

10 Šios direktyvos 2 straipsnyje pateiktos šios sąvokų apibrėžtys:

„1. vartotojas – kiekvienas fizinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, nesusijusių su jo verslu, prekyba, amatu ar profesija;

2. prekiautojas [verslininkas] – kiekvienas valstybės ar privačiai valdomas fizinis arba juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, įskaitant kiekvieną kitą asmenį, veikiantį prekiautojo [verslininko] vardu arba jo naudai;

<...>

6. paslaugų sutartis – sutartis, išskyrus pirkimo–pardavimo sutartį, pagal kurią prekiautojas [verslininkas] suteikia ar įsipareigoja suteikti paslaugą, įskaitant skaitmeninę paslaugą, vartotojui;

<...>

7. nuotolinės prekybos sutartis – prekiautojo [verslininko] ir vartotojo sutartis, sudaryta pagal organizuotą nuotolinio pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sistemą prekiautojui [verslininkui] ir vartotojui fiziškai kartu nedalyvaujant ir išskirtinai naudojantis viena arba daugiau nuotolinio ryšio priemonių iki sutarties sudarymo ir įskaitant jos sudarymo momentu;

<...>“

11 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje nustatyta:

„Laikantis šioje direktyvoje nustatytų sąlygų ir nuostatų, ji taikoma bet kuriai prekiautojo [verslininko] ir vartotojo sudaromai sutarčiai <...>“

12 Direktyvos 2011/83 5 straipsnio „Informacijos reikalavimai, taikomi sudarant kitas sutartis, nei nuotolinės prekybos sutartys ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutartys“ 1 dalyje nurodyta:

„Prieš vartotojui įsipareigojant pagal bet kokią kitą sutartį, nei nuotolinės prekybos sutartis ar ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis, ar pagal atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas [verslininkas] aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui toliau nurodytą informaciją, jeigu ta informacija dar nėra akivaizdi iš konteksto:

a) pagrindinės prekės ar paslaugos ypatybės, tiek, kiek tikslinga informacijos priemonės ir prekės ar paslaugos atžvilgiu;

<...>

c) bendra prekių ar paslaugų kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodas, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, visos papildomos gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidos arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas;

<...>“

Lietuvos teisė

13 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2000 m. liepos 18 d. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 (Žin., 2000, Nr. 74-2262) 6.228[6] straipsnio „Bendrieji vartotojų teisės į informaciją reikalavimai“ 1 dalyje numatyta:

„Prieš sudarydamas vartojimo sutartį, kuri nėra nuotolinė ar ne prekybos patalpose sudaroma sutartis, verslininkas privalo aiškiai ir suprantamai suteikti vartotojui būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją. Informacija vartotojui turi būti suteikta valstybine kalba. Verslininkas ženklindamas prekes ar kitokiu būdu privalo vartotojui suteikti šią informaciją, jeigu ji nėra akivaizdi iš konteksto:

1) prekės ar paslaugos pagrindinės savybės (atsižvelgiant į informavimo priemones ir prekę ar paslaugą);

<...>

3) bendra prekių ar paslaugų kaina, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba kai dėl prekių arba paslaugų pobūdžio kaina pagrįstai negali būti iš anksto apskaičiuota, metodas, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jeigu reikalinga, visos papildomos vežimo, pristatymo ir pašto išlaidos, arba kai šios papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti iš anksto apskaičiuotos, informacija apie tai, kad gali tekti jas apmokėti;

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 Vartotojas D. V. ir transporto bendrovė *Kigas* telefonu sudarė sutartį dėl šiam asmeniui priklausančių daiktų, t. y. dviejų motociklų, keturračio, dviejų skalbimo mašinų ir dviejų džiovyklių, pervežimo iš Norvegijos į Lietuvą už 450 EUR. Taigi pagrindinės bylos šalys raštu nesudarė vežimo sutarties ir nesurašė važtaraščio.

15 2020 m. birželio 16 d. D. V. perdavė daiktus *Kigas* Norvegijoje ir, atsakydamas į šios bendrovės atitinkamą klausimą, nurodė, kad vežami daiktai yra skirti jo asmeniniam naudojimui, todėl nebūtina pateikti muitinės deklaracijos.

16 2020 m. birželio 17 d. Švedijos muitinė, atlikusi patikrinimą Norvegijos ir Švedijos pasienyje, nusprendė, kad šie daiktai turėjo būti deklaruoti muitinei juos įvežant į Sąjungos teritoriją. Todėl buvo surašyta muitinės deklaracija, joje nustatytas 40 899 Švedijos kronų (SEK) (maždaug 3 890,59 EUR) muitas; *Kigas* jį sumokėjo.

17 2020 m. birželio 18 d. *Kigas* išrašė sąskaitą faktūrą D. V., į ją buvo įtraukta tiek iš pradžių sutarta 450 EUR suma už daiktų pervežimo paslaugą, tiek Švedijos muitinės nustatytą muitą atitinkanti suma.

18 2020 m. birželio 20 d. *Kigas* pristatė į Lietuvoje sutartą vietą visus D. V. jai patikėtus daiktus, išskyrus motociklą, kurį sulaikė, kol bus apmokėta sąskaita faktūra.

19 D. V. pareiškė ieškinį *Kigas* Kauno apylinkės teisme ir iš esmės prašė šio teismo pripažinti, kad jis neprivalo sumokėti šioje sąskaitoje faktūroje nurodytos sumos, kad kompensuotų sumokėtą muitą. D. V. taip pat prašė to teismo įpareigoti *Kigas* nedelsiant grąžinti sulaikytą motociklą.

20 *Kigas* pareiškė priešieškinį, juo prašė priteisti iš D. V. 450 EUR už krovinių pervežimą ir 3 876,76 EUR išlaidų atlyginimą.

21 2023 m. gegužės 17 d. sprendimu Kauno apylinkės teismas patenkino šį priešieškinį ir nurodė *Kigas* grąžinti D. V. jos nepristatytą motociklą.

22 2023 m. lapkričio 16 d. nutartimi Kauno apygardos teismas, išnagrinėjęs apeliacinį skundą, šį sprendimą paliko nepakeistą.

23 Šie du teismai iš esmės nusprendė, kad pagrindinėje byloje taikomos ne tik joje taikytinos redakcijos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. VIII-1864 nuostatos, reglamentuojančios vežimo sutartis, bet ir CMR konvencijos nuostatos, ir kad esant kolizijai viršenybė turi būti teikiama pastarosioms.

24 Tie teismai taip pat konstatavo, kad D. V., kaip daiktų siuntėjas, neįvykdė pareigos pateikti vežėjui dokumentus ir visapusišką informaciją, reikalingą muitinės formalumams atlikti, o tai pagrindžia sprendimą įpareigoti D. V. atlyginti *Kigas* jos sumokėtą sumą, susijusią su muitu. Jų vertinimu, šis muitas negali būti laikomas šių daiktų vežimo užmokesčio dalimi.

25 Šiomis aplinkybėmis D. V. dėl Kauno apygardos teismo sprendimo pateikė kasacinį skundą Lietuvos Aukščiausiajam Teismui, kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

26 D. V. teigia, kad su *Kigas* sudarytos sutarties atveju verslininko pareiga informuoti vartotoją pagal Direktyvos 2011/83 5 straipsnį apima pareigą jam pateikti išsamią informaciją apie muitus, jų tarifus ir dokumentus, reikalingus muitinės procedūroms atlikti. Anot jo, CMR konvencijos 11 straipsnyje numatyta siuntėjo pareiga pateikti vežėjui dokumentus ir informaciją, būtiną muitinės ir kitiems formalumams atlikti, taikoma tik vartotojui iš anksto gavus išsamią informaciją, kuri jam turi būti pateikta pagal tą 5 straipsnį.

27 *Kigas* tvirtina, kad pagal Direktyvos 2011/83 5 straipsnį verslininkas, teikiantis krovinių vežimo paslaugą vartotojui, neprivalo jam suteikti informacijos apie muitinės procedūras, muitus ar muitinės formalumams atlikti reikalingus dokumentus. Šios bendrovės teigimu, pagal CMR konvencijos 11 straipsnį vartotojas, kaip siuntėjas, turi pateikti šią informaciją verslininkui.

28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad ginčas pagrindinėje byloje susijęs su tarptautiniu siuntėjo asmeninėms reikmėms naudojamų daiktų pervežimu keliais. Taigi byloje nagrinėjami sutartiniai santykiai yra vartotoją bei verslininką saistantys santykiai ir jie patenka į Direktyvos 2011/83 taikymo sritį.

29 Be to, tas teismas pažymi, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama vežimo paslauga patenka į CMR konvencijos taikymo sritį, turint omenyje, kad ši paslauga nėra vežimas perkraustant, kaip tai suprantama pagal šios konvencijos 1 straipsnio 4 dalį. Šiuo klausimu tas teismas primena, kad pagal CMR konvencijos 11 straipsnio 1 dalį iki krovinio perdavimo vežėjui siuntėjas privalo prie važtaraščio pridėti visus reikiamus dokumentus ir vežėjui suteikti visapusišką informaciją, reikalingą muitinės bei kitiems formalumams atlikti. CMR konvencijos 11 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad vežėjas neprivalo tikrinti šių dokumentų ir informacijos teisingumo bei visapusiškumo ir kad siuntėjas atsako vežėjui už visus nuostolius, atsiradusius dėl to, kad šių dokumentų ir duomenų nebuvo arba jie buvo pateikti ne visi arba netikslūs, išskyrus atvejus, kai kaltas pats vežėjas.

30 Šiomis aplinkybėmis, pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a punktas, kuriame numatyta verslininko pareiga suteikti vartotojui informaciją apie pagrindines paslaugos savybes, aiškintinas siaurai, kaip apimantis tik informaciją apie daiktų perdavimo vietą, maršrutą ir kainą, ar plačiai, kaip nustatantis verslininko, teikiančio tarptautinio krovinių vežimo paslaugą vartotojui, pareigą jį informuoti ir apie vežimui taikomas muitinės procedūras. Šiuo antruoju atveju tas teismas siekia išsiaiškinti, ar verslininkui pakanka nurodyti siuntėjui (vartotojui), kad jis turi pasirūpinti muitinės procedūroms reikalingais dokumentais ir sumokėti muitus, ar verslininkas turi pateikti išsamią informaciją apie konkrečius muitinei pateikti reikalingus dokumentus ir muitų tarifus bei dydžius. Minėtas teismas linkęs manyti, kad tokios naštos nustatymas verslininkui gali būti neproporcingas.

31 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, iš esmės būtent siuntėjas geriausiai žino vežėjui patikėto krovinio savybes bei ypatybes ir pervežimo tikslą. To teismo teigimu, net jei verslininko pareiga informuoti vartotoją apie pagrindines paslaugos savybes apima informaciją apie tai, kad pervežamiems daiktams gali būti taikomos muitinės procedūros, ši informacija turėtų būti tik bendro pobūdžio. Minėtas teismas mano, jog negalima reikalauti, kad verslininkas nurodytų vartotojui konkrečius muitinei pateikti reikalingus dokumentus ar apskaičiuotų ir informuotų vartotoją apie konkretų taikytinų muitų dydį.

32 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta pareiga informuoti vartotoją apie prekių ir paslaugų kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, apie metodą, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, apie visas papildomas gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidas arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, pateikti informaciją apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas, reiškia verslininko, teikiančio tarptautinio krovinių vežimo paslaugą vartotojui, pareigą informuoti jį apie šiam vežimui taikomus muitus, jų tarifus ir dydį.

33 Tas teismas taip pat mano, kad ši nuostata gali būti aiškinama arba siaurai, arba plačiai, iš to aiškinimo darant išvadą, kad verslininkas atitinkamai neturi pareigos pateikti vartotojui informacijos apie muitų tarifus ir dydžius arba privalo ją pateikti.

34 Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a punktas, nustatantis verslininko pareigą informuoti vartotoją apie paslaugos ypatybes, aiškintinas kaip reiškiantis verslininko, teikiančio tarptautinio daiktų pervežimo paslaugą vartotojui, pareigą informuoti vartotoją apie vežimui taikomas muitinės procedūras? Jeigu Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a punktas aiškintinas kaip nustatantis verslininko pareigą informuoti vartotoją apie tarptautiniam pervežimui taikomas muitinės procedūras, ar verslininkui pakanka nurodyti, kad siuntėjas (vartotojas) turi pasirūpinti muitinės procedūroms reikalingais dokumentais ir sumokėti muito mokesčius, ar verslininkas turi pateikti išsamią informaciją (sąrašą) apie konkrečius muitinei pateikti reikalingus dokumentus ir taikytinus muito mokesčių tarifus (dydžius)?

2. Ar Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta verslininko pareiga informuoti vartotoją apie prekių ir paslaugų kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, metodą, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, visas papildomas gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidas arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, pateikti informaciją apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas, reiškia verslininko, teikiančio tarptautinio daiktų vežimo paslaugą, pareigą informuoti vartotoją apie konkrečiam vežimui taikomus muito mokesčius (mokesčių tarifus ir dydį)?“

Procesas Teisingumo Teisme

35 Reikia priminti, kad, laikydamasis Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų kompetencijos paskirstymo, Teisingumo Teismas turi atsižvelgti į faktinį ir teisinį prašyme priimti prejudicinį sprendimą suformuluotų prejudicinių klausimų kontekstą. Taigi, kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apibrėžė faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis kyla jo užduodami klausimai, Teisingumo Teismas neturi tikrinti jų tikslumo (2026 m. kovo 19 d. Sprendimo *Almirall*, C-589/24, EU:C:2026:217, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

36 Šiuo atžvilgiu, atsakydamas į Teisingumo Teismo prašymą pateikti informacijos, kuriuo siekta išsiaiškinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama vežimo sutartis, kuri buvo sudaryta telefonu, turi būti laikoma kita sutartimi nei nuotolinės prekybos sutartis ar ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis, todėl verslininkas informaciją vartotojams turi pateikti pagal Direktyvos 2011/83 5 straipsnį, ar, priešingai, ši sutartis turi būti laikoma nuotolinės prekybos sutartimi, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 7 punktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pavirtino, kad jis, kaip kasacinis teismas, yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų faktinių aplinkybių, todėl pats nevertina faktinių aplinkybių ir sprendžia išimtinai teisės klausimus. Jis nurodė, kad, remiantis taip nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, pagrindinėje byloje nagrinėjama sutartis negali būti laikoma nuotolinės prekybos sutartimi ar ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartimi, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 7 punktą, taigi tai, kokią informaciją verslininkas turi pateikti vartotojui, reglamentuojama tos direktyvos 5 straipsnyje.

37 Atsižvelgiant į šiuos aspektus, siekiant atsakyti į abu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus, reikia išaiškinti Direktyvos 2011/83 5 straipsnį.

Dėl prejudicinių klausimų

38 Dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktai turi būti aiškinami taip, kad, kai sudaroma tarptautinio krovinių vežimo keliais iš trečiosios šalies į Sąjungos valstybę narę sutartis, vykdant verslininko pareigą pateikti informaciją pagal šią nuostatą reikia informuoti siuntėją (vartotoją), kad importuojant prekes į Sąjungos teritoriją gali būti reikalaujama atlikti muitinės formalumus, taip pat sumokėti muitus. Jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar verslininkas turi pateikti išsamią informaciją apie muitinei pateiktinus dokumentus, taip pat apie taikytinų muitų tarifus ir dydžius.

39 Pirmiausia, viena vertus, reikia pažymėti, kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, D. V. ir *Kigas* ginčas patenka į CMR konvencijos taikymo sritį.

40 Pagal CMR konvencijos 1 straipsnį ši konvencija taikoma visoms krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už užmokestį sutartims, kai numatyta krovinio perdavimo vieta ir sutartyje nurodyta pristatymo vieta yra dviejose skirtingose valstybėse, iš kurių bent viena turi būti konvencijos susitariančioji šalis.

41 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad ginčas pagrindinėje byloje susijęs su sutartimi dėl krovinių vežimo kelių transporto priemonėmis už užmokestį iš Norvegijos į Lietuvą, kurios abi yra CMR konvencijos susitariančiosios šalys, ir kad ši paslauga nėra vežimas perkraustant, kaip tai suprantama pagal CMR konvencijos 1 straipsnio 4 dalį.

42 Kita vertus, kaip numatyta Direktyvos 2011/83 3 straipsnio 1 dalyje, į šios direktyvos taikymo sritį patenka bet kokia verslininko ir vartotojo sudaryta sutartis. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išvadų, nurodytų šio sprendimo 28 punkte, matyti, kad D. V., kuris sudarė pagrindinėje byloje nagrinėjamą vežimo sutartį su pervežimo veiklą vykdančia verslo bendrove *Kigas*, buvo vartotojas, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, nes veikė siekdamas ne su prekyba, verslu, amatu ar profesija susijusių tikslų. Taigi ši sutartis patenka į Direktyvos 2011/83 taikymo sritį.

43 Pirma, kaip matyti iš šios direktyvos 1 straipsnio, siejamo su jos 4, 5 ir 7 konstatuojamosiomis dalimis, ta direktyva siekiama užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, garantuojant jų informavimą ir saugumą sudarant sandorius su verslininkais. Be to, vartotojų apsauga Sąjungos politikos srityse įtvirtinta SESV 169 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnyje (2019 m. sausio 23 d. Sprendimo *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, 34 punktas).

44 Taigi Direktyva 2011/83 siekiama labiau apsaugoti vartotojus, suteikiant jiems tam tikrų teisių. Šiuo atžvilgiu iki sutarties sudarymo suteikiama informacija apie sutarties sąlygas ir jos sudarymo pasekmes vartotojui yra ypač svarbi. Remdamasis būtent šia informacija jis nusprendžia, ar nori būti saistomas pagal sutartį su verslininku (šiuo klausimu žr. 2019 m. sausio 23 d. Sprendimo *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, 35 ir 36 punktus).

45 Šiuo tikslu Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, prieš vartotojui įsipareigojant pagal bet kokią kitą sutartį nei nuotolinės prekybos sutartis ar ne prekybai skirtose patalpose sudaryta sutartis arba pagal atitinkamą pasiūlymą, verslininkas turi aiškiai ir suprantamai pateikti

šiam vartotojui įvairią informaciją, jeigu ji dar nėra akivaizdi iš konteksto. Šia nuostata siekiama užtikrinti, kad prieš sutarties sudarymą vartotojui būtų suteikta tiek informacija apie sutarties sąlygas ir jos sudarymo pasekmes, kuri padėtų jam nuspręsti, ar nori būti saistomas pagal sutartį su verslininku, tiek informacija, būtina, kad ši sutartis būtų tinkamai vykdoma ir kad būtent vartotojas galėtų pasinaudoti savo teisėmis (šiuo klausimu žr. 2022 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Victorinox*, C-179/21, EU:C:2022:353, 26 punktą).

46 Konkrečiai dėl Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a punkte numatytos pareigos pateikti informaciją prieš sudarant sutartį reikia pažymėti, kad šioje nuostatoje numatyta, kad verslininkas turi informuoti vartotoją apie pagrindines prekės ar paslaugos savybes tiek, kiek tikslinga informacijos priemonės ir prekės ar paslaugos atžvilgiu.

47 Darytina išvada, kad informacijos, kurią verslininkas turi pateikti prieš sudarant tarptautinio krovinių vežimo sutartį, apimtis turi būti vertinama, be kita ko, atsižvelgiant į paslaugos pobūdį.

48 Aplinkybė, kad importuojant vežamas prekes gali reikėti atlikti muitinės formalumus, gali turėti reikšmingą poveikį atitinkamos vežimo paslaugos teikimui: gali būti vėluojama arba trukdoma pristatyti prekes, taip pat atsirasti papildomų išlaidų. Taigi, kaip išvados 62 punkte iš esmės pažymėjo generalinė advokatė, atsižvelgiant į tarpvalstybinį tarptautinio krovinių vežimo sutarčių pobūdį ir į tai, kad šie iš trečiosios šalies importuojami kroviniai prireikus gali būti apmokestinami muitais, galima pagrįstai konstatuoti, kad muitinės formalumai yra viena iš pagrindinių šios rūšies sutarčių savybių, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalį, apie kurias verslininkas turi informuoti vartotoją prieš sudarant sutartį.

49 Taigi pagal tokią kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama vežimo sutartį vežėjas (verslininkas) privalo informuoti vartotoją, kad importuojant vežamus krovinius gali būti reikalaujama atlikti muitinės formalumus.

50 Tačiau, jei šis vežėjas (verslininkas) yra atsakingas tik už krovinių pervežimą ir neteikia muitinės tarpininkavimo paslaugos, jis neprivalo pateikti išsamios informacijos apie dokumentus, kurių reikia muitinei. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog iš CMR 11 straipsnio 1 ir 2 dalių matyti, kad būtent siuntėjas privalo pateikti vežėjui muitinės formalumams atlikti reikalingus dokumentus ir kad vežėjas neprivalo tikrinti šių dokumentų teisingumo ir visapusiškumo.

51 Antra, kalbant apie Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies c punktą, reikia priminti, kad pagal šią nuostatą vartotojui turi būti pateikta informacija apie bendrą prekių ar paslaugų kainą, į kurią įskaičiuoti mokesčiai, arba, jeigu dėl prekių arba paslaugų pobūdžio ši kaina yra tokia, kad pagrįstai negali būti apskaičiuota iš anksto, apie metodą, pagal kurį ši kaina apskaičiuojama, ir, jei taikoma, apie visas papildomas gabenimo, pristatymo ir pašto išlaidas arba, jei tos papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti apskaičiuotos iš anksto, informacija apie tai, kad gali tekti apmokėti tas papildomas išlaidas.

52 Iš šio straipsnio formuluotės pirmiausia matyti, kad reikia atskirti galutinės kainos nurodymą nuo informacijos apie šios kainos apskaičiavimo metodą; taip pat, kad būtent paslaugos pobūdis lemia situaciją, kai verslininkas pagrįstai negali iš anksto apskaičiuoti minėtos kainos, ir galiausiai, kad jei verslininkas negali nurodyti šios kainos, jis turi nurodyti jos apskaičiavimo tvarką arba, kitaip tariant, galutinės kainos apskaičiavimo metodą (pagal analogiją žr. 2025 m. sausio 23 d. Sprendimo *NEW Niederrhein Energie und Wasser*, C-518/23, EU:C:2025:35, 30 punktą). Be to,

nepaisant to, ar nurodyta bendra kaina, ar jos apskaičiavimo metodas, reikia atsižvelgti į papildomas išlaidas, kurios gali būti pridedamos prie bendros paslaugos kainos ir kurios, jei negali būti apskaičiuotos iš anksto, turi būti nurodytos vartotojui kaip išlaidos, kurias gali tekti apmokėti.

53 Be to, iš CMR konvencijos 6 straipsnio 1 dalies i punkto matyti, kad muitai yra vieni „su vežimu susijusių mokėjimų“, kurie turi būti nurodyti tarptautinio krovinių vežimo keliais važtaraštyje.

54 Kadangi muitai mokėtini ne dėl pačios vežimo paslaugos teikimo, o dėl transportuojamų prekių įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją, jie turi būti laikomi papildomomis išlaidomis, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies c punktą, kurios pridedamos prie bendros vežimo paslaugos kainos.

55 Dėl to, kad muitai apskaičiuojami atsižvelgiant į vežamas prekes, verslininkas gali neturėti galimybės iš anksto tiksliai žinoti visų bendros kainos sudedamųjų dalių, todėl gali būti, kad jis negali informuoti vartotojo apie šios kainos apskaičiavimo metodą taip, kad suinteresuotasis asmuo pats galėtų ją apskaičiuoti (pagal analogiją žr. 2025 m. sausio 23 d. Sprendimo *NEW Niederrhein Energie und Wasser*, C-518/23, EU:C:2025:35, 38 punktą).

56 Šiomis aplinkybėmis tarptautinio krovinių vežimo sutarčių atveju verslininkas ne visada prieš sudarant vežimo sutartį gali apskaičiuoti bendrą paslaugos kainą, „į kurią įskaičiuoti mokesčiai“, be kita ko, todėl, kad tikslus muitų dydis gali priklausyti nuo tam tikrų veiksnių ar aspektų, apie kuriuos gali būti nežinoma iš anksto, pavyzdžiui, nuo prekių vertės, tarifinio klasifikavimo ir kilmės.

57 Taigi vykdydamas Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą pareigą pateikti informaciją verslininkas privalo informuoti vartotoją tik apie tai, kad gali tekti sumokėti muitus, kurie yra vartotojui tenkančios papildomos išlaidos ir kurių dėl pagrįstų priežasčių negalima apskaičiuoti iš anksto ir įtraukti į vežimo paslaugos kainą.

58 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2011/83 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktai turi būti aiškinami taip, kad, kai sudaroma tarptautinio krovinių vežimo keliais iš trečiosios šalies į Sąjungos valstybę narę sutartis, vykdant verslininko pareigą pateikti informaciją pagal šią nuostatą reikia informuoti siuntėją (vartotoją), kad importuojant prekes į Sąjungos teritoriją gali būti reikalaujama atlikti muitinės formalumus ir kad šiam vartotojui gali tekti sumokėti muitus. Tačiau verslininkas neprivalo pateikti išsamios informacijos apie dokumentus, kuriuos reikia pateikti muitinei, ar nurodyti taikytinų muitų tarifų ir dydžių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

59 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, iš dalies pakeistos 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, 5 straipsnio 1 dalies a ir c punktai

turi būti aiškinami taip:

kai sudaroma tarptautinio krovinių vežimo keliais iš trečiosios šalies į Sąjungos valstybę narę sutartis, vykdant verslininko pareigą pateikti informaciją pagal šią nuostatą reikia informuoti siuntėją (vartotoją), kad importuojant prekes į Sąjungos teritoriją gali būti reikalaujama atlikti muitinės formalumus ir kad šiam vartotojui gali tekti sumokėti muitus. Tačiau verslininkas neprivalo pateikti išsamios informacijos apie dokumentus, kuriuos reikia pateikti muitinei, ar nurodyti taikytinų muitų tarifų ir dydžių.

Jarukaitis Condinanzi Jääskinen

Frendo Kornezov

Paskelbta 2026 m. gegužės 13 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris
A. Calot Escobar

Kolegijos pirmininkas
I. Jarukaitis